

Ja kun meilläkin on saatu yleinen, suoranainen ja yhtäläinen äänioikeus säädystä ja suvusta riippumatta, silloin on meidänkin tulevaisuutemme taattu.

“Oletteko te milloinkaan korkealta vuorelta nähneet auringon nousua?”

Purppurareunus panee äärimmäisen taivaanrannan punaiseksi ja veriseksi, ilmoittaen uuden valon tuloa, sumut ja pilvet lähtevät nopeasti liikkeelle, kasaantuvat kokoon ja heittäytyvät aamuruskoa vastaan, peittäen hetkeksi sen säteitä — mutta ei mikään maallinen voima voi estää itse auringon vitkaista ja majesteetillista nousua, joka tuntia myöhemmin koko maailmalle näkyvänä, heleästi loistavana ja lämmittävänä paistaa taivaan kannella.

Mitä tunti on jokaisen päivän luonnonkuvaamossa, sitä on yksi tai kaksi vuosikymmentä tuossa maailman historiallisen auringonnousun vielä paljoa suuremmissä näytelmässä!”

Lentokirjasesta “Kaksi puhetta äänioikeudesta”.

PUHE KOTKASSA

Kotkan t. y:n arpajaisissa 14 p. heinäk. 1907.

Arv. kansalaiset! Rakkaat aatetoverit!

Kuningas- eli hallitsijavalta on lähtenyt ylimysvalta: kuningas on tämän ylimystön voimakkain edustaja sodan ja rauhan toimissa. Tämä yhden miehen valta kävi tavallisesti ajan pitkään ylimystölle kovin raskittavaksi: maalliset ja hengelliset suurmiehet, aatelisto ja papisto asettuivat sitä vastaan. Mutta alhaisemmat kansankerrokset tunkeutuivat esille yhä selvemmin, porvaristo astui maailman näyttämölle tuotantoprosessin kehittyessä. Kuningasvalta koetti tästä hakea tukea ylimystöä vastaan, mutta porvariston valta ja itsetietoisuus omista eduistaan kasvoi kasvamistaan ja tämä pakotti vihdoin kuningasvallan ja ylimystön liittymään yhteen

taistelemaan porvariston nousevaa mahtavuutta vastaan. Köyhälistö, proletariaatti, itsetiedottomana nukkui ja liittyi sen takia kannattamaan milloin sitä, milloin tätä valtaa näennäisistä pienistä pysymättömistä eduista, kuten itsetiedoton köyhälistö vielä tänä päivänäkin tekee. Mutta sekin heräsi, sillä porvaristo synnytti, kuten Marx sanoi, oman haudankaivajansa. Ja se voima, kansan enemmistön voima näytti niin voimakkaalta, niin uhkaavalta, että hallitsija, ylimystö ja porvaristo kaikki yhtyivät sitä kukistaaksensa.

Taloudelliset syyt ovat luoneet tämän asian tilan. Turhaan koettavat porvarilliset historioitsijat näyttää toteen, että muut syyt ainakin sanottavassa määrässä olisivat maailman historian suuret mullistukset ja muutokset aikaan saaneet: materialistinen historiankäsitys on, ainakin entisyyteen ja nykyisyyteen katsoen järkähtämättömällä pohjalla.

Sosialismi on köyhälistön varsinainen ilmestymismuoto kaikissa maissa — muut järjestyneen työväestön ilmiöt eivät merkitse paljoa eivätkä ole muuta kuin välitysmuotoja ja kasvatustaitoksia sosialismille, jonnekka ne vihdoin vievät. Ja sosialismi leviämistään leviää kaikissa maissa. Saksassa on valtiopäiväin valitsijamäärä kasvanut viidessä vuodessa 1/4 miljoonalla ja ainoastaan "Reichsverein" likaiset juonet ja vaalipiirin sopimaton jako ovat esteenä sosialismin saavuttamasta vastaavan määrän edustajia; Itävallassa on yleinen äänioikeus hämmästyttävällä tavalla paljastanut sosialismin todellisen voiman, Ranskassa, jossa nimet Thiers, Gambetta, Waldeck-Rousseau ja Clemenceau kuvaavat porvariston vallan luisumista alaspäin, taistelee viimeäimittu epätoivoista taistelua nousevaa valtaa, sosialismia vastaan ja Englannissakin, "puhtaan" työväestön luvatussa maassa astuu sosialismi jättiläisaskelin eteenpäin.

Turhaan lohduttavat vanhoilliset ja porvarit yleensä itseänsä sillä, että kaikki tämä on ohimenevää laatua, kuten entisetkin joukkoliikkeet. Ero on valtava: nyt astuvat nuo mahtavat pohjakerrokset täysin itsetietoisina eduistaan ja tarkoitusperistään taistelutantereelle.

Ei mikään voima maailmassa voi enää niiden tasaista voittokulkua pitemmäksi ajaksi ehkäistä. Köyhälistön taajat rivit tietävät varsin hyvin, että tulevaisuus ehdottomasti kuuluu heille.

Koko n. s. porvariston täytyy silloin yhtyä tätä mahtavaa virtaa sulkemaan, sulkemaan niin pitkäksi ajaksi kuin se suinkin voi. Sillä jokainen porvariryhmä muodostaa aina, olkoon se sitten vaikka kuinka edistysmielinen, luokkavaltion, luokkayhteiskunnan ja luokkahallituksen alempien kansankerrosten kustannuksella. Mutta kun sosialismi taas ei salli mitään luokkavaltiota, kun se juuri luokkataistelun, ainoan mahdollisen keinon kautta, tahtoo hävittää jokaisen luokkavaltion, ei mitään pysyväistä liittoa ja sopimusta voi syntyä porvariston ja sosialismin välillä. Siinä on kaksi eri maailmankatsantoa, jotka taistelevat elämän ja kuoleman kaupalla, kuten pakanuus ja kristinusko taistelivat ja kuten ateismi (agnostisismi) ja uskonnollisuus nykyään taistelevat keskenänsä.

Aina viimeisiin aikoihin asti on julkisuudessa saatu nähdä väite, että kieli- ja muut senkaltaiset asiat eivät enään kelpaa jakoperusteeksi meillä, vaan jako on perustettava taloudelliselle pohjalle. Tämä on mielestäni aivan väärä käsitys. Kyllä kielikiista sisimmässä ytimessään sekin on taloudellista taistelua, suomenkielisen väestön kamppailua päästäksensä suurempaan vaikutusvaltaan ja hyvinvointiin syrjäyttämällä ruotsinkieliset monopolin haltijat. Mutta nyt kun suomenkielisellä porvarillisella kansanaineksella on jotenkin samanlaiset mahdollisuudet kuin ruotsinkielisellä, ei kielikysymyksen rumputtajilla ole sillä muuta tarkoitusta kuin taistelu ylivallassa, ehdottomasta taloudellisesta etevämmyydestä tahi, kuten lyhyesti sanotaan, taistelu vallasta. Mutta näin keskenään taistellessaan saattavat taistelijat huomata, että heidän yhteinen vihollisensa, sosialismi, on kasvanutkin niin mahtavaksi, että heidän täytyy jättää keskinäiset riidat sikseen ja yhtyä tuota yhteistä vihollista vastaan.

Mutta vaikea on sittenkin asianomaisten vielä yhtyä.

Älkäämme joutavasti kiiruhtako vihdoin välttämätöntä yhtymistä. Antakaamme asiain kulkea menoansa. Kyllä silti luokkatietoisuutemme pysyy selvänä ja kyllä se laajeneekin. Vanhat roomalaiset sanoivat: "Ja'a ja hallitse". Ja tuo suuri Stuart Mill neuvoi Englannin työväestöä käyttämään eripuraisten porvaripuolueitten kinastelua hyväksensä välitarkoitustensa saavuttamiseksi.

Jos työnantajat jollain paikkakunnalla tahi jossain maassa ovat julistaneet työsulun, mutta eivät ole saaneet muutamia riistäjiä taivutetuiksi mukaan, eivät työntekijät pakota näitä jälkimäisiä yhtymään sortoliittoon. Käyttäkäämme aina porvarien eri ryhmiä tarkoitustemme saavuttamiseksi.

Mutta, se on totta, muutamat herrat ja sanomat ovat jo kyllästyneet tähän sosialistien komenttoon. Ja koko sosialistiryhmä valtiopäivillä saa kaikilta porvarillisilta ryhmiltä kuulla kunniansa. Se on sivistymätön, työhön kykenemätön j. n. e.

Minun käsitykseni mukaan taas löytyy tässä ryhmässä hyvin paljon käytännöllisiä tietoja ja käytännöllistä kokemusta, jotka ennen kaikkea lainlaadinnassa ovat tarpeen, välttämättömät teoreettiset tiedot korvaa kyllä pari jäsentä joka valiokunnassa ja oppineet sihteerit. Kerranhan työntekijät voivat olla työnantajina ja työnantajat työntekijöinä. Ja muuten, jos ei sosialismin edustajilla valtiopäivillä ole riittävästi teoreettisia tietoja, niin se on suurimmaksi osaksi vallassa olevien porvarillisten oma syy, he kun eivät ole ymmärtäneet seurata kehitystä eikä ottaa selkoa kansan harrastuksista ja riennoista eikä sen mukaan seurata muassa järjestäen tietopuoliset olosuhteet. Miksi eivät ole tietopuolisessa suhteessa riittävästi kasvattaneet tulevia hallitsijoitansa? Turun kaupungin valtuustossa sattui kerran aivan äsken, ettei porvarillisista johtomiehistä kukaan tiennyt sanoa, mikä sosialistinen kunnallisjärjestö on. Tämä suuresti kuvaa sitä osanottoa, millä porvaristo seuraa sosialistista, s. o. kansan syvien rivien liikettä. Kerrassaan pääasiana kaikessa lainsäädännössä on, että

suunta on oikea, toisin sanoen, että lait laaditaan tarkkaan koko kansan (siihen luettuna myöskin 21—24 vuotiset) oikeuskäsitteiden mukaan. Silloin ei saada luokkalakeja, jommoisia meillä nyt on kosolta.

Taantumuksen mustat korpit rääkkyvät idässä. Mustia pilviä nousee taas taivaan rannalle. Emme pelästy. Sosialismi on semmoisia voimia vastaan kaikissa maissa ollut kansojen vahva turva — huolimatta sotajoukoistakin. Sillä sen takana ovat kansojen sankat rivit, jotka yhä vaan lisääntyvät. Taantumus ei todellisuudessa pelkää mitään niin suuresti kuin näitä sosialismin suuria joukkoja. Katsokaa itään, katsokaa länteen ja te voitte todistaa tämän oikeaksi. Eikö ole terveellistä kansamme sisälliseen itsenäisyyteen katsoen, jos yläluokkamekin ottaisi tämän visusti huomioon ja lakkaisi vaan soimaamasta sosialisteja. Kun kaikenmoisten juonien kautta sosialistien luku Saksan valtiopäivillä saatiin vähemmään, iloitsivat meidän porvarimme suuresti tästä sosialistien suuresta tappiosta, mutta ymmärtäväisemmät Saksan porvarit pudistivat päätään. Nyt Saksan vapaamieliset todistettavasti pyrkivät sosialistien kanssa liittoon estääkseen paisuvaa taantumusta, Bülow vakuutti voittonsa jälkeen: "Nyt vasta rohkenemme harjoittamaan parannuksia" ja Posadowsky sai kuitenkin kohta sen perästä matkapassin! Eiköhän Venäjällä, huolimatta Lontoon päätöksestä, vapaamieliset seuraa rahvaan esimerkkiä?

Suomen porvarit! Tekin olette vaikeassa asemassa. Tekin olette kahden tulen välillä. Joko te annatte syvien rivien vaatimukselle perään ja pelastatte vielä mitä toistaiseksi pelastettavissa on tahi te ette anna perään ja syöksytte nopeasti turmioon. "That is the question": se on kysymys, sanoi Hamlet. Tertium non datur: kolmatta ei ole. Kuolema tulee äkkiä tahi se tulee aikojen perästä. Aateliston ja papiston ylivalta murtui Ranskassa äkkiä porvariston rynnätessä eteenpäin; toivokaamme, että meidän porvaristomme, kun köyhälistö ryntää eteenpäin, voi ottaa oppiaksensa jostain maailman historiasta. Amer. Työmies 24—8—1907.